НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№17 (271) ЛІСТАПАД 2019 ГОД

ВЫБАРЧАЯ КАМПАНІЯ

ЗАЦВЕРДЖАНЫ ПРАЎЛАДНЫ КАНДЫДАТ

Па выніках галасавання ў Палату прадстаўнікоў сёмага склікання па Гарадоцкай акрузе пераможцам зацверджаны праўладны кандыдат.

18 лістапада падведзены вынікі працы участковых камісій па Гарадоцкай выбарчай акрузе № 21. Прапанавана лічыць дэпутам Палякову Ірыну, 4 сакавіка 1979 года нараджэння, старшыню Віцебскай раённай прафсаюзнай арганізацыі Беларускага прафесійнага саюза работнікаў аграпрамысловага комплексу, якая пражывае ў в. Падбярэззе Віцебскага раёна, беспартыйная. За гэта прагаласавалі амаль усе члены акруговай камісіі пры адным устрымаўшымся.

Адбылося пасяджэнне Гарадоцкай акруговай камісіі № 21 па вызначэнню пераможца выбарчай кампаніі на тэрыторыі акругі ў Палату прадстаўнікоў сёмага склікання. Старшыня акруговай камісіі Наталля Берaснева зачытала праект пратакола аб выніках выбараў дэпутата Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь сёмага склікання па Гарадоцкай выбарчай акрузе № 21.

У гэтым пратаколе агульная колькасць выбаршчыкаў, уключаных у спісы грамадзян, якія маюць права ўдзельнічаць у выбарах — 62935.

Колькасць выбаршчыкаў, якія прынялі ўдзел у галасаванні — 55410.

Колькасць галасоў, пададзеных за:

— Лыхолата Максіма Аляксандравіча — 6266;

— Палякову Ірыну Міхайлаўну — 37592;

— Фядзькова Рыгора Сяргеевіча — 2213;

— Шчамлёва Аляксандра Міхайлавіча — 2084.

Колькасць галасоў, пададзеных супраць усіх кандыдатаў — 6651.

Лік несапраўдных бюлетэняў — 604.

Пасля было заяўлена, што гэта пытанне трэба зацвердзіць і выпраўлена, што дадзеную прапанову трэба зацвердзіць. Дадзеную прапанову зацвердзілі амаль аднагалосна пры адным устрымаўшымся.

Пры галасаванні ўстрымаўся Анатоль Родзік, сябар камісіі ад Беларускай партыі левых «Справядлівы свет». Анатоль Родзік сваю пазіцыю патлумачыў тым, што лічыць вылучэнне Ірыны Паляковай не магло адбыцца без выкарыстання адміністрацыйнага рэсурсу, бо чалавек, які жыве і працуе ў Віцебскім раёне не мог сам стварыць ініцыятыўную групу ў 141 чалавека і правесці сходы працоўных калектываў педагогаў Гарадка з двух школ і трох дзіцячых устаноў ня ведама як атрымаўшых памяшканне або сход у Шумілінскай ПМК-70. І не зразумела, чаму грамадзянка Палякова І.М. не вылучалася ў працоўным калектыве з Альгова, дзе яна адказвала за ідэалогію.

На пытанне старшыні камісіі прывесці факты Анатоль Леанідавіч заявіў, што ён сумняваецца ў праўдзівасці перамогі Ірыны Паляковай таму і устрымаўся, а не галасаваў супраць.

На гэтым пасяджэнне акруговай камісіі было закрыта.

Л. Антонаў
http://haradok.info

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

ПЛАНЫ

ЦІ ВЫРАТУЮЦЬ ШУМІЛІНШЧЫНУ?

Як урад у бліжэйшым будучым збіраецца ратаваць самыя адсталыя рэгіёны Віцебшчыны, уключаючы ў гэты спіс і Шумілінскі раён.

Якія раёны лічацца самыя адсталыя на сённяшні дзень?

Аказваецца, падымаць з «руін і попелу» трэба не толькі Оршу. Ёсць на карце Віцебшчыны і іншыя дэпрэсіўныя месцы. Да тэрыторыях, адсталым па ўзроўні сацыяльна-эканамічнага развіцця, урадавая камісія аднесла 7 раёнаў: Гарадоцкі, Лёзненскі, Міёрскі, Сенненскі, Ушацкі, Шумілінскі і Шаркаўшчынскі.

Якія праекты павінны змяніць Шуміліна да лепшага?

Самы буйны праект – гэта будоўля ГЭС на рацэ Обаль: на гэта патрабуецца 2,9 млн рублёў.

У Шуміліна пабудуюць ліўневую каналізацыю. У плане на гэта адводзяць 2021-2025 гады, арыенціровачны кошт работ - 768,2 тыс. рублёў.

Райцэнтр ўпрыгожыць новы мікрараён – Паўднёвы Захад. Тут аб'ём інвестыцый складзе за 3,5 млн рублёў.

Ва ўрадзе мяркуюць, што горпасёлку Шуміліна зараз патрэбна гасцініца.

Дарэчы, зараз па змяненні колькасці насельніцтва ў нашага раёна адзін з найніжэйшых паказчыкаў: -32,2%. Сярэдні заробак за мінулы 2018 год складае 650 рублёў – як бачна, да абяцанага ўладамі ў 1000 рублёў яшчэ далёка. Прынамсі, занятага ў эканоміцы насельніцтва ў 2017 годзе – ўсяго толькі 43,9%.

Алесь Прыбярэжны

КАДРАВАЯ ПАЛІТЫКА

У РАЁНЕ НОВЫЯ КАДРЫ

Нядаўна на ШумілінШчыне прызначаны новыя кіраўнікі.

З 15 кастрычніка 2019 года на пасаду галоўнага ўрача установы аховы здароўя "Шумілінская цэнтральная раённая бальніца" была назначана Скарабагатая Вольга Яўгенаўна, якая нарадзілася 21 ліпеня 1964 года, адукацыя вышэйшая. У 1990 годзе скончыла Віцебскі дзяржаўны медыцынскі інстытут. Да гэтага назначэння працавала ўрачом-хірургам кансультацыйнага аддзялення ўстановы аховы здароўя "Віцебскі абласны дыягнастычны цэнтр".

З 30 кастрычніка 2019 года на пасаду начальніка філіяла Шумілінскае ДРБУ №204 КУП "Віцебскаблдарбуд" быў назначаны Раманаў Уладзімір Пятровіч, які нарадзіўся 17 верасня 1980 года, адукацыя вышэйшая. У 2000 годзе скончыў Полацкі дзяржаўны універсітэт па спецыяльнасці "прамысловае і грамадзянскае будаўніцтва". Да гэтага назначэння працаваў галоўным інжынерам гэтага філіяла.

У сваю чаргу старшыня Віцебскага аблвыканкама Мікалай Шарстнёў узгадніў прызначэнне шэрагу кіраўнікоў, у тым ліку і тых кіраўнікоў гаспадарак, якім ўзгоднена падаўжэнне кантракту. У Шумілінскім раёне падозжаны кантракт з Уладзімірам Дзятлавым, кіраўніком сельгаспрадпрыемства «Прыдзвінскі».

Дысцыпліна, дакладнае і своечасовае выкананне ўсіх даручэнняў - арыенцір для новага і цяпер дзеючага складу мэнэджараў Віцебшчыны. Такіх прынцыпаў прытрымліваецца старшыня аблвыканкама Мікалай Шарстнёў.

Ян Вайтовіч

З ЗАЛЫ СУДА

АБВІНАВАЧВАННІ БЫЛОМУ КІРАЎНІКУ

У Віцебскім абласным судзе працягваюцца слуханьні крымінальнай справы ў дачыненьні былога кіраўніка Шумілінскага раёну Аляксандра Снарава.

Ён абвінавачваецца ў атрыманьні хабару, службовым падлогу, злоўжываньні службовымі паўнамоцтвамі – агулам па пяці артыкулах Крымінальнага кодэксу (арт.242, ч.3 арт.424, ч.3 арт. 426, ч.2 арт.427, ч.2 арт. 430).

Справу разглядае судзьдзя Тацяна Дашкевіч.

Былога старшыню Шумілінскага райвыканкаму абвінавачваюць ва ўхіленьні ад пагашэньня крэдыторскай запазычанасьці, у злоўжываньні службовымі паўнамоцтвамі і іх перавышэньні, у службовым падлогу з мэтай скажэньня справаздачнасьці і ў атрыманьні хабару паўторна альбо ў буйным памеры.

Аляксандар Снараў ня ўтрымліваецца пад вартай. У якасьці меры стрыманьня да яго ўжытая падпіска аб нявыезьдзе.

Паводле матэрыялаў справы, ён злоўжыў уладай і перавысіў службовыя паўнамоцтвы, будучы старшынём райвыканкаму. А ўхіленьне ад пагашэньня крэдыту, службовы падлог і атрыманьне хабару ўчыніў на папярэднім месцы працы, калі займаў пасаду дырэктара прадпрыемства «Крынкі» Лёзьненскага раёну.

«Не было чым заняцца…»

19 лістапада суд дасьледаваў эпізоды, якія здарыліся ў лістападзе 2017 году і паводле якіх Снарава абвінавацілі ў перавышэньні службовых паўнамоцтваў.

Паводле сьледзтва, былы кіраўнік раёну неаднаразова аддаваў незаконныя загады дырэктару Шумілінскага ПМК-70 наконт аказаньня транспартных паслугаў з аплатай па заніжаных коштах ці на бязвыплатнай аснове.

На паседжаньні заслухалі паказаньні сьведкаў – выканаўцы (на той момант) абавязкаў дырэктара Шумілінскай ЖКГ і асабістага кіроўцы старшыні райвыканкаму, а таксама агучылі пісьмовыя паказаньні кіроўцы ПМК-70.

Былы асабісты кіроўца Снарава прызнаўся, што ў ягоныя абавязкі не ўваходзіла суправаджэньне і выгрузка грузу. Але сказаў, што яму «было ня сорамна» і што ён не «крыўдуе на свайго кіраўніка», бо начальнік езьдзіў на службовым аўто самастойна, а яму, кіроўцу, «не было чым у тыя дні заняцца».

Снараў ня лічыць сябе вінаватым

Паводле пісьмовых паказаньняў кіроўцы ПМК-70, які 3 і 15 лістапада перавозіў для Снарава дошкі ды іншыя піламатэрыялы ў Лёзна, ён атрымліваў ад дыспэтчаркі ПМК пуцявыя лісты, у якіх указаныя маршруты не супадалі з рэальным рухам яго машыны ў тыя дні.

Гэтак, 3 лістапада кілямэтраж аўтамабіля склаў 383 км, 15 лістапада – 215 км. У пуцявым лісьце кіроўца ўказаў рэальны маршрут руху з Шуміліна да Лёзна, але дыспэтчарка прымусіла перапісаць пуцявыя лісты, падагнаўшы агульны прабег да 97 кілямэтраў, якія і аплаціў Снараў.

Снараў заявіў, што ня лічыць сябе вінаватым па эпізодах 3 і 15 лістапада.

(працяг на стр. 2)

З ЗАЛЫ СУДА

(пачатак на стр. 1)

Шумілінскі райвыканкам таксама патрабуе кампэнсацыі

Суд далучыў да справы пазоўную заяву ПМК-70 аб спагнаньні матэрыяльнай шкоды, прычыненай Снаравым, на суму 153 рублі 66 капеек. Судзьдзя запытала абвінавачанага, ці мае ён намер на дадзеным этапе судовага разбору кампэнсаваць выдаткі ПМК. Снараў адказаў адмоўна.

Таксама была далучаная да матэрыялаў справы пазоўную заяву КУП «Крынкі» аб спагнаньні з абвінавачанага нанесенай ім шкоды ў памеры 277 186 рублёў, палова гэтай сумы мусіць быць выплачаная дзяржаве.

Цікава, што і Шумілінскі райвыканкам, якім Снараў кіраваў ад сьнежня 2015 году да лістапада 2018-га, просіць спагнаць з падсуднага кампэнсацыю шкоды ў памеры 4724 рублі 55 капеек.

Аляксандра Снарава ў лістападзе 2018 году замяніў на пасадзе старшыні Шумілінскага райвыканкаму Алег Быкаў, але і ён пратрымаўся нядоўга. Ад 29 ліпеня 2019 году Шумілінскім раёнам кіруе Віктар Гутараў. Супадзеньне ці не, але ў той жа дзень пачаўся судовы працэс над Снаравым.

Суд працягнецца 26 лістапада.

С. Горкі

https://vitebskspring.org

ПРЫЗЫЎНІКІ

АДПРАВІЛІ АБАРАНЯЦЬ БАЦЬКАЎШЧЫНУ

Сёлета 38 шумілінскіх прызыўнікоў атрымалі позву на тэрміновую службу ва Узброеных Сілах Беларусі.

Двойчы на год, вясной і восенню, у Шуміліне адзначаецца "Дзень прызыўніка". І гэта менавіта той дзень, калі нашы шумілінскія хлопцы атрымліваюць позву на тэрміновую службу ва Узброеных Сілах краіны. Вось і цяпер юнакі з Шумілінщчыны будуць праходзіць вайсковую службу у гарадах: Віцебску, Полацку, Лідзе, Слоніме і Мінску. Самы прадстаўнічая шумілінская кагорта – каля дзесяці хлопцаў – адпраўляецца ў вучэбны цэнтр у Барысаў.

Паводле вайсковага камісара падпалкоўніка Андрэй Собіна, Прызыў прайшоў па новых правілах, а новаўвядзенні закранулі пецярых прызыўнікоў. Зараз адтэрміноўку па навучанні цяпер можна атрымаць усяго адзін раз.

Уручэнне позваў з датай адпраўкі прайшло ў актавай зале Шумілінскага гісторыка-краязнаўчага музея. Затым па традыцыі прызыўнікі накіраваліся да брацкіх могілак, дзе да хлопцаў звярнулася і старшыня раённай арганізацыі «Беларускага фонду міру» Людміла Шаўцова.

Прадстаўніца райвыканкама Ірына Шалахава павіншавала хлопцаў з гэтай паваротнай у іх жыцці падзеяй і пажадала годнай службы. А настаяцель Свята-Ануфрыеўскага храма Уладзімір Пучынскі напомніў, што на сцягу нашага раёна ёсць выява Архангела Міхаіла, нябеснага апекуна зямнога воінства.

У. Прылуцкі

КУЛЬТУРА

"ЭКСПРЭСІЯ" АТРЫМАЛА ЎЗНАГАРОДУ

Ансамбль мажарэтак і барабаншчыц «Экспрэсія» з Шуміліна заваяваў ўзнагароду на конкурсе ў Санкт-Пецярбургу.

У Міжнародным чэмпіянаце Гран-пры па мажарэт-спорце і тврлінгу, які адбыўся ў Санкт-Пецярбургу 28-30 верасня, прынялі ўдзел калектывы з 12 краін свету.

Беларусь прадставілі ансамблі мажарэтак і барабаншчыц, харэаграфічныя калектывы з Дуброўна, Навалукомля, Оршы і Шуміліна.

Як распавяла галоўны балетмайстар Віцебскага абласнога метадычнага цэнтра народнай творчасці Вольга Панэ, барабаншчыцы і мажарэткі Віцебшчыны зрабілі фурор, падрыхтоўку і высокае выканальніцкае майстэрства якіх адзначылі ўсе суддзі.

Па выніках спаборніцтваў ансамбль мажарэтак і барабаншчыц «Экспрэсія» Шумілінскай дзіцячай школы мастацтваў пад кіраўніцтвам Кацярыны Кузьміной ў намінацыі «Барабаншчыца» стаў трэцім у узроставай катэгорыі «юніёркі» (ад 12 да 14 гадоў) і чацвёртым у узроставай катэгорыі «сеньёркі» (ад 15 гадоў і старэй). У гэтай жа намінацыі ў шасцёрку лепшых увайшоў ўзорны дзіцячы харэаграфічны калектыў «Весялушка» Аршанскага гарадскога Цэнтра культуры «Перамога» (кіраўнік Алена Мысько).

Алесь Прыбярэжны

КОНКУРС ПРЫГАЖОСЦІ

Працягваюцца рэгіянальныя кастынгі XII Нацыянальнага конкурсу прыгажосці «Міс Беларусь - 2020».

Пад вершы пра малую радзіму. У мінулыя выхадныя удзельніц для абласных этапаў выбіралі Шумілінскім раёне. Нашы прыгажуні дэфілявалі ў вячэрніх строях, дыскутавалі з журы – пад вершы пра малую радзіму.

Адбор у Шумілінскім раёне праходзіў у выглядзе конкурсу-кастынгу «Краса восені». За права прадстаўляць вобласць змагаліся шэсць дзяўчат. Паводле дырэктара раённага Цэнтра культуры Марыны Прохарава, годна паказалі сябе ўсе дзяўчаты.

Бадай што, для райцэнтра конкурс заёсёды бывае сапраўдным святам. Дзяўчаты падрыхтавалі хатняе заданне, пакарылі журы ў конкурсе «Я ўмею здзіўляць», дзе спявалі, дэкламавалі вершы пра малую радзіму. Яшчэ адным выпрабаваннем быў «Філасофскі штурм»: удзельніцы разважалі пра каханне і шчасце, марылі пра тую эпоху, у якой хацелі б жыць. Не абышлося і без традыцыйнага дэфіле, толькі ў асаблівых строях – восеньскай калекцыі, у якой некаторыя элементы, да прыкладу вянкі, якія былі спраўаў іх умелых рук.

У выніку ў наступны этап «Міс Беларусь – 2020» прайшлі 19-гадовая Кацярына Аляксеева, якая працуе спецыялістам па продажах у ААТ «Обальскі керамічны завод», і 20-гадовая Марыя Талсташова, эканаміст Шумілінскай ПМК № 70. Для Кацярыны гэта першы конкурс прыгажосці.

У творчым нумары Кацярына чытала «Маналог шытай лялькі» («Развітальны ліст») Габрыэля Гарсія Маркеса. Пачуццёвы тэкст спадабаўся журы.

Усё шасцёра шумілінскіх прыгажунь атрымалі які небудзь тытул. Тытул «Міс Прамяністасць» атрымала Вера Зверава (РЦК), «Міс Грацыяй» была названая Кацярына Аляксеева (ОКЗ), «Міс Зачараванне» стала Вікторыя Лузгіна (ЦРБ), Анастасіі Сямёнавай (РАНС) была прысуджана намінацыя «Міс Стыль», а Марыі Талсташовай (ПМК-70) павязалі стужку «Міс Артыстычнасць».

Да абласнога этапу, які адбудзецца 8 лютага, ёсць час. Таму пераможцы павінны падрыхтаваць яшчэ больш цікавае выступленне.

У. Амбросаў

ЗДАРЭННІ, КРЫМІНАЛ

ЗАГІНУЛА ПЕНСІЯНЕРКА

92-гадовая бабуля загінула на пажары ў Шуміліне.

У ноч з 1 на 2 лістапада ў гарадскім пасёлку Шуміліна адбыўся пажар, які забраў жыццё 92-гадовай пенсіянеркі.

Прыватны дом на вуліцы Валадарскага загарэўся ў 02:19. У выніку пажару агнём у доме былі знішчаны дах і пашкоджаны столь, маёмасць і сцены, а гаспадыня загінула, паведамляецца прэс-службай МНС.

Прычына пажару высвятляецца.

Сяржук Крупскі

паводле зводак МНС

ГАРЭЛА ВАГАВАЯ

Апоўдні ў пасёлку Светлосельскі загарэлася вагавая.

23 лістапада ў 12-12 паступіла паведамленне аб пажары вагавой ў пасёлку Светлосельскій Шумілінскага раёна.

У выніку пажару ў будынку вагавой пашкоджаны дах

Прычына пажару высвятляецца.

Сяржук Крупскі

паводле зводак МНС

НАЕХАЎ НА ЛАСЯ

Дарожна-транспартнае здарэнне адбылося ўчора каля васьмі гадзін вечара на аўтадарозе Віцебск – Полацк – мяжа Латвіі недалёка ад вёскі Ужляціна Шумілінскага раёна. 48-гадовы жыхар Шуміліна, кіруючы Renault Megane, наехаў на лася, які раптоўна з'явіўся на дарозе.

У выніку ДТЗ кіроўца атрымаў траўмы рознай ступені цяжкасці, з якімі яго даставілі ў Віцебскую абласную клінічную бальніцу. Па факце аварыі праводзіцца праверка, інфармуе УДАІ УУС Віцебскага аблвыканкама.

Спецыялісты раяць быць вельмі ўважлівымі на дарозе ў змярканні і ноччу: калі на абочыне або на дарозе бліснуў чырвоны ці белы агеньчык – гэта можа быць адлюстраваны вясёлкі вочы жывёлы. У гэтым выпадку лепш прытармазіць.

Ні ў якім разе не трэба сігналіць – гэта яшчэ больш напалохае жывёлу, вынік можа быць непрадказальным. Трэба максімальна знізіць хуткасць – да кіламетраў 10 - 15 у гадзіну, ўключыць аварыйку. Лепш пачакаць, пакуль жывёла перайдзе дарогу, чым спрабаваць яго на хуткасці аб'ехаць – ёсць верагоднасць, што яна патрапіць вам на капот.

Сяржук Крупскі

паводле зводак ДАІ УУС Віцебскага аблвыканкама

ПАКАРАЛІ ЗАБОЙЦУ

Жыхару Шумілінскага раёну прысудзілі да 15 гадоў пазбаўлення волі за жорсткае забойства на малочнай ферме ў вёсцы Лявонава.

Віцебскі абласны суд 7 кастрычніка агучыў прысуд па справе аб забойстве з асаблівай жорсткасцю (п.6 ч.2 арт.139 КК), якое было ўчыненае на ферме ў вёсцы Лявонава ў чэрвені 2019 году. У жорсткім забойстве вінавацілі 62-гадовага жыхара С. Мужчыну прызналі вінаватым і прысудзілі да 15 гадоў турмы.

Паводле следства, мужчына з прычыны помсты і на глебе ранейшага канфлікту забіў у адным з пакояў малочнатаварнай фермы свайго 52-гадовага знаёмага – вартаўніка фермы. Будучы п'яным, біў яго па галаве і целу "рукамі, нагамі і мэталічнай трубой". Той памёр на месцы здарэньня "ад тупой спалучанай траўмы, ускладненай траўматычным шокам і эмбаліяй малога кругу крывезвароту".

Як паведамляў у жніўні Следчы камітэт, на абвінавачанага выйшлі пры дапамозе службовага сабакі. Паведамлялася таксама, што ў той гісторыі была ўблытаная жанчына і канфлікт адбыўся праз рэўнасьць.

На судзе абвінавачаны прызнаў сваю віну часткова.

Паводле прысуду калегіі па крымінальных справах Віцебскага абласнога суду абвінавачаны прызнаны вінаватым у забойстве, учыненым з асаблівай жорсткасцю, і пакараны пазбаўленьнем волі на тэрмін 15 гадоў у папраўчай калёніі ўзмоцненага рэжыму.

У дачыненьні да абвінавачанага ўжытае таксама прымусовае лячэнне ад хранічнага алкагалізму.

Сяржук Крупскі

паводле матэрыялаў Следчага камітэта

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце бесплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўлены грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ГІСТАРЫЧНАЯ ПАДЗЕЯ

«МАШТАБ ТАГО, ШТО АДБЫЛОСЯ Ў ВІЛЬНІ, ШАКАВАЎ УСІХ»

Маштаб, з якім патрыёты Беларусі праз візавы кардон і працоўны графік прарваліся ў Вільню, каб ушанаваць Кастуся Каліноўскага, бацьку нацыі, — маштаб гэты шакаваў усіх. Летувіска сярэдняга веку, побач з якой мы з сябрамі сядзелі ў кавярні, на ламанай расейскай так прачулена распавяла нам, у якім яны захапленні ад беларусаў, аж прасякнуліся 22 лістапада духам свабоды пачатку 90-ых.



Можна колькі заўгодна спрачацца пра спадчыну Паўстання, але гэтыя дні яскрава выявілі, дзеля чаго передусім жыў і за каго передусім змагаўся Кастусь Каліноўскі. Можна колькі заўгодна выразаць з эфіру бел-чырвона-белыя сцягі, але ўваскрэслыя з-пад вапны героі пераконваюць нас: праўда перамагае нават тады, калі ейных носьбітаў спыняюць фізічна.

Зласліўцы Беларусі спрабуюць даказаць, што Каліноўскі паляк і паўстанне чыста польскае, хоць сам Яська гаспадар з-пад Вільні ад самага пачатку пісаў: «Ад маскаля і паноў няма чаго спадзявацiся, бо яны не вольнасцi, а глуму i здзерства нашага хочуць» (Мужыцкая праўда, 1:16). Зласліўцы Каліноўскага спрабуюць даказаць, што Каліноўскі пераследаваў праваслаўных, хоць за падтрымку паўстання самі расейцы рэпрэсавалі 14 праваслаўных святароў. Ворагі Беларусі скрыгочуць, што Паўстанне было бяссэнсоўным, але ж на мапе свету няма сёння турмы народаў, але ёсць незалежныя Польшча, Летува, Беларусь, за свабоду якіх і змагаліся паўстанцы 1863—1864 гадоў.

Уявіць, што расступіцца зямля і героі Паўстання ўваскрэснуць з-пад вапны, не мог нават самы смелы патрыёт. Але Бог гэта зрабіў. І зрабіў не абы калі, а менавіта цяпер, калі на 30-ым годзе незалежнасці мы зноў разважаем пра страту незалежнасці. Зрабіў менавіта ў гэтыя дні, калі на 20-ым годзе будавання «Саюзнай дзяржавы» адміністрацыя зноў прэцца ў імперыю дзеля новай дамовы на рабства. Тое, што Каліноўскі недарабіў на зямлі ў целе, ён робіць сёння па-за целам. І разважаць над гэтай містэрыяй было б добра сёння кожнаму патрыёту. Каб упэўніцца ў сабе, каб умацавацца вераю, што Госпад не кідае нас нават у сённяшнім нашым расцярушанні.

Творца гісторыі ўваскрасіў нас з-пад вапны турмы народаў, уваскрасіў з-пад вапны імперыі зла, Ён уваскрасіць нас і з-пад вапны часовай акупацыйнай адміністрацыі.

Зміцер Дашкевіч
"Наша Ніва"
Ад рэдакцыі.
Тут ўсё: www.svaboda.org/a/30287197.html

ПАМЯЦЬ

«НЕ ИХ ГЕРОЙ»

На горе Гедемина в Вильнюсе расступилась земля, чтобы хотя бы через 155 лет были отданы почести и дань памяти тем, кто жизнь положил за «белорусскую идею».

Похоронили лидеров антироссийского восстания.

Похоронили романтиков.

Похоронили героев.

Но давайте понимать и то, что вчера хоронили людей, которые выступали за иной цивилизационный выбор для Беларуси.

«Не народ для ўрада, а ўрад для народа» — это не просто красивая цитата из Кастуся Калиновского. Это не просто лозунг. Не просто идея.

Тома исследований написаны на тему ментальных отличий Востока и Запада. Научно, аргументированно, подробно. Но если тезисно, то главные отличия таковы.

Запад — государство для человека. Восток — человек для государства.

Запад — стремление к постоянному обновлению, преобразованию жизни. Восток — созерцательность, медленное, плавное развитие, сохранение старого, приспособление к новому.

Западная цивилизация ориентирована на понятие отдельной личности; каждый человек существует как личность, а не как винтик в массе людей. Восточная цивилизация ориентирована на понятие массы людей, и человек обязан сознавать себя частицей этой массы.

Таким образом, получается, что географически Беларусь находится в Европе, но по духу, по содержанию, по ценностям мы сегодня не европейское государство. 155 лет назад Российская империя на штыках навязала нам этот цивилизационный выбор — восточную азиатчину. И, собственно, именно против этого слома культурного кода белорусов было восстание Кастуся Калиновского.

Александр Лукашенко не поехал в Вильнюс на перезахоронение останков повстанцев. Министерство обороны Беларуси отказалось прислать почетный караул. Логично. Потому что главному баю Беларуси и его байству крайне удобно править бесправной серой массой. Именно такой народ для них — важное приобретение и ценность. Калиновский не их герой. Они могли только скрежетать зубами на его похоронах.

Но для белорусов, которые видят себя европейцами, Кастусь Калиновский — герой. Мы должны вернуться в Европу. Для Беларуси это и логично, и правильно. А, значит, лозунг Калиновского «Не народ для ўрада, а ўрад для народа» — это даже не белорусская мечта, это наша цель.

https://gazetaby.com

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

ДОЛАРЫ ЯК ФАКТАР БЕЛАРУСКАЙ СТАБІЛЬНАСЦІ

«Нельга не прызнаць справядлівасць ісціны аб тым, што маленькія заробкі здольныя разбурыць нават самую моцную дзяржаву». Залатыя словы, пагадзіцеся. Прамоўленыя яны былі адзіным палітыкам (АП) 18 траўня 2001 года з трыбуны другога Усебеларускага народнага сходу і сваёй актуальнасці да гэтага часу не страцілі.



У верасні 2019 года сярэднестатыстычны беларус зарабіў 1108,5 рубля, што эквівалентна 538 доларам, ці 484 еўра. У параўнанні з заробкам сярэднестатыстычнага паляка, які атрымлівае каля 900 еўра, такія заробкі варта прызнаць маленькімі. Чым гэта пагражае моцным дзяржавам, сказана вышэй. Але ці можна лічыць такой Рэспубліку Беларусь, што прэтэндуе на званне долара еўрапейскай стабільнасці?

Адназначнага адказу на гэтае пытанне ў мяне няма, але вернемся да прамовы 18 траўня 2001 года: «Мы па крупінках збіралі дзяржаву і разбураную краіну. Калі пасля развалу СССР мы засталіся "без штаноў", дык спрабавалі іх пашыць ледзь не кожнаму, ды яшчэ змагаліся з "пятай" калонай унутры і дабрадзеямі звонку»…

Няма сёння праблемаў і са знешнімі «дабрадзеямі» на Захадзе. Што можам — прадаём. На што хапае сродкаў — купляем. Наконт спрашчэння візавага рэжыму амаль дамовіліся. Прыгажосць! Вось толькі на Усходзе не ўсё так складваецца, як хацелася б. Але мілыя сварацца, толькі цешацца. Дзвюм галінам аднаго народа высвятляць адносіны — справа звыклая.

Аднак адсутнасць «пятай» калоны не адмяніла фантомных боляў, якія засталіся ў спадчыну ад «ліхіх 90-х». Адсюль нявызначанасць з выбарамі — яны ці то свята, ці то «вакханалія». Магчыма, мы маем справу са святам электаральнай вакханаліі. Такое вось «два ў адным» з нацыянальным каларытам.

Словы «сіла» і «стабільнасць» не з'яўляюцца сінонімамі. Стабільнасць могілак сілы жывым не дадае. Не дадае стабільнасці і наяўнасць практычна ў кожнага беларуса штаноў. Дзяржава абяцала «іх пашыць ледзь не кожнаму» — і сваё абяцанне яна выканала. Ды што там штаны. Беларусам даўно ўжо не сорамна адзначаць Дзень аўтамабіліста і дарожніка. У гэтым годзе ён прыпаў на 27 кастрычніка. Звернемся да афіцыйнай статыстыкі: колькасць легкавых аўтамабіляў у асабістай уласнасці грамадзян у 2018 года склала 3031 тысячу (2972,7 тысячы ў 2017 годзе), што дазволіла давесці забеспячэнне легкавымі аўтамабілямі на 1000 чалавек насельніцтва да 320 штук.

У 2018 годзе Беларусь імпартавала 86,9 тысячы легкавых аўтамабіляў (158,3% да 2017 года). Свет у цэлым скараціў куплю «жалезных коней» на 4%. Свет скараціў, а беларусы павялічылі, прычым павялічылі на непрыстойны працэнт для краіны, што выпрошвае крэдыты для рэфінансавання ранейшых крэдытаў. Якіх толькі парадоксаў жыццё не падкіне, калі на коне шосты тэрмін! А без яго нам ніяк. Нас 9 454,8 тысячы, але максіма «Калі не ён, дык хто ж?» не губляе сваёй актуальнасці.

Задача пастаўленая, мэта вызначаная

…Рыба шукае, дзе глыбей, а чалавек — дзе лепш. Таму маленькія заробкі і здольныя разбурыць нават самыя моцныя дзяржавы. Зразумела, калі сіла дзяржаваў і дабрабыт грамадзян ніяк паміж сабой не звязаныя. Прыгадаем сумны лёс СССР з яго парытэтам з ЗША па колькасці ядзерных боегаловак, але з адсутнасцю парытэту па туалетнай паперы на адзін сярэднестатыстычны азадак.

Можна колькі заўгодна ўдасканальваць «беларускую мадэль» з дапамогай прапаганды, але права галасаваць нагамі нікому яшчэ адмяніць не атрымалася. Нічога незвычайнага ў гэтым няма. Іміграцыя — з'ява старая, як свет. Мінула каля 70 тысяч гадоў з таго часу, як прадстаўнікі віду Homo sapiens пакінулі Афрыку і за кароткі паводле гістарычных мерак час засялілі ўсе кантыненты, акрамя Антарктыды.

Адпаведную сацыялогію ў інтэрнэце я не сустрэў, аднак упэўнены, што сярод першых перасяленцаў пераважалі маладыя і прадпрымальныя. Як гэта адбілася на эканамічным развіцці Афрыкі — здагадацца нескладана. Для гэтага дастаткова звярнуцца да беларускага досведу. Тут напрошваецца прамая аналогія.

Праблема адтоку кадраў упершыню была ўсвядомленая кіраўніцтвам краіны яшчэ ў 2008 годзе, што лёгка пацвердзіць цытатай з паслання АП за адпаведны год: «На канец пяцігодкі (2010 год. — Заўвага рэд.) нам трэба заробатную плату давесці, баюся казаць, але да 700 долараў, нікуды не падзенемся. 500 долараў

(працяг на стар. 4)

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

(пачатак на стар. №3)

будзе мала. Трэба 700 — сярэдні заробак па краіне. Тады мы зможам утрымаць стабільнасць у нашым грамадстве».

Задача па дасягненні 700 долараў нарадзілася не на пустым месцы. АП ішоў «ад жыцця» — ад жыцця ў Расіі, у якой, згодна з паведамленнямі Мінстата, у сакавіку 2008 года заработная плата склала 688 долараў.

Задача пастаўленая, мэта вызначаная. Ва ўрадзе пстрыкнулі абцасамі і ўзялі пад казырок. 20 траўня на пасяджэнні прэзідыума Саўміна намеснік міністра фінансаў Андрэй Харкавец запэўніў, што да канца 2009 года сярэдні заробак складзе 550, а да канца 2010 года — 700 долараў! Калі ўлічыць, што стартаваць даводзілася з адзнакі ў 390 «зялёных», то па ўзроўню аптымізму беларускі ўрад мог смела прэтэндаваць на трапляннe ў «Кнігу рэкордаў Гінеса».

Вынік шчоўкання абцасамі вядомы: індэкс спажывецкіх цэнаў у апошні год пяцігодкі (снежань 2011 года да снежня 2010-га) склаў 208,7%, а беларускі рубель да долара патанneў у тры разы.

Лекары ў медыцыне — не галоўнае

Заснавальнікі савецкай дзяржавы спрабавалі «дагнаць і перагнаць» заходні свет па вытворчасці чыгуну і сталі на душу насельніцтва — і мелі ў гэтым поспехі. Але гэты паказчык выйшаў з моды яшчэ пры дарагім Леаніду Іллічу Брэжневу. Як ні стараліся штатныя прапагандысты, але прытармазіць бесперапынны рост матэрыяльных і духоўных патрэбаў савецкага чалавека ім было не дадзена.

…Падчас размовы з журналістамі было згадана пра нядаўняе рашэнне Польшчы ўвесці новыя правілы для лекараў з-за межаў Еўрасаюза, якія адмяняюць, у прыватнасці, абавязковае пацверджанне дыпломаў. Адказ АП цытую паводле прэс-рэлізу: «Нас гэта хвалюе, але не напружвае. Міністр гаворыць, што на працягу двух гадоў наогул гэту праблему (недахопу ўрачоў у медустановах. — Заўвага рэд.) здымем. Таму, можа, і нічога страшнага, што чалавек паехаў, недзе чамусьці падвучыўся. Галоўнае, каб ён не забываў пра краіну, вяртаўся назад і дапамагаў ёй».

Лекарам АП паабяцаў да 2025 года падвойныя заробкі. Але лекары ў медыцыне — не галоўнае. Галоўнае — наяўнасць сучаснага абсталявання. «Трэба так зрабіць, каб наш лекар быў абсталяваны, як замежны», — падкрэсліў АП.

Зводзіць мадэрнізацыю да завозу новага абсталявання — гэта не ў Беларусі прыдумалі. Яшчэ пры цару Гароху было заўважана, што абсталяванне ніякіх патрабаванняў да якасці дзяржаўных інстытутаў не прад'яўляе. Абсталяванню глыбока абыякава, дапускаюць кандыдатаў ад апазіцыі да выбараў або здымаюць паводле надуманых прычынаў. Яно гатовае пакорліва гадамі стаяць у скрынях нераспакаваным, і пры гэтым ціхенька маральна састарэць.

З жывымі людзьмі складаней. Маўчаць (гадамі стаяць у скрынях нераспакаванымі) згаджаецца шмат хто, але далёка не ўсе. У гэтым і палягае галоўная праблема ўлады, якая ўзяла на сябе абавязак пашыць ледзь не кожнаму беларусу штаны.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
"Новы Час"

ПАРАДЫ

ШТО РАБІЦЬ З ФАЛЬСЫФІКАТАРАМІ ВЫБАРАЎ

Што я чула ад калег, якія бралі ўдзел у працы «выбарчых» камісій, пра фальсыфікацыі? Чула такое: «Заўтра ў камісію. Нешта я баюся. Чаго баюся? Усяго. Ладна, няважна. Тыдзень патрываць». Чула такое яшчэ: «Мы царовы людзі. Нам дзяржава плаціць грошы. Мы служым дзяржаве, а не камусьці яшчэ». Чула і такое: «А нашто нам фальсыфікаваць? У нас усё па праўдзе».

Суровая праўда ў тым, што людзі, якія сядзяць там, у гэтых камісіях, ніколі не прызнаюцца ані вам, ані нават сабе, што яны фальсыфікуюць выбары. Яны робяць усё што заўгодна: выконваюць загад, трываюць, бароняць сваю ўладу, прасоўваюць свайго кандыдата, які паабяцаў школе ці прадпрыемству залатыя горы за перамогу (і ён выканае абяцаньні, не хвалюйцеся!) — яны робяць усё што заўгодна, але не фальсыфікуюць. Таму дагрукацца да іхнага сумленьня зусім немагчыма.

Сумны парадокс сытуацыі заключаецца ў тым, што ўва ўсіх іх ёсьць пэўнае сумленьне, і менавіта таму яны ведаюць, як і чым яго прывесці ў норму. Яны ўсё сабе патлумачылі, і сумленьне іхнае ў парадку. Аргумэнты, якімі яны дазволілі сабе фальсыфікаваць што заўгодна, жалезныя, таму што выпрацаваныя для экстрэмальных сытуацый.

Вы не сустрэнеце там аніводнага чалавека, якога можна назваць прыстойным, на іх ня ўзьдзейнічаюць словы аб прыстойнасьці. За столькі гадоў існаваньня нашай псэўдавыбарчай сыстэмы сьпісы гэтых людзей шматкроць праверaныя і загартаваныя ў баях. Любая заклікі да іх бессэнсоўныя, любыя высокія словы пра мараль і закон — пыл. І ня толькі падчас працы ў камісіях. Наогул.

З самага дзяцінства гэтыя людзі жывуць ва ўмовах, у якіх закон не вырашае нічога, а асабістыя сувязі і ўменьне прагінацца — усё. Менавіта грунтуючыся на сваім, падтрыманым жыццёвым досьведам пакаленьняў, разуменьні законаў і маралі, яны рабілі кар'еры, будавалі кватэры, вучылі дзяцей, здабывалі ўласны дабрабыт і спакой. Сустракаюцца сярод іх і настаўнікі, шараговыя — радзей за тых, хто абцяжараны пасадай, а значыць, дадатковым прэсам залежнасьцяў, страхаў і дазволаў на зло. Цяжка быць дырэктарам альбо завучам і не фальсыфікаваць што заўгодна кожны дзень з розных нагодаў. Проста таму, што так працуе сыстэма, і ня толькі выбарчая.

Мне пішуць: «Ганна, зьвярніцеся да настаўнікаў, каб яны не фальсыфікавалі выбары». Я ня маю такіх слоў, каб да іх зьвярнуцца з простым заклікам. Баюся, такіх заклікаў наогул не існуе. Паводле іхнага разуменьня, яны не фальсыфікуюць. Яны так выконваюць свой грамадзянскі абавязак, бароняць сваіх дзяцей і забясьпечваюць унукаў.

Гэта моцна нагадвае мне савецкіх сьледчых трыццатых гадоў. Ніхто зь іх не сказаў ніколі нікому, і найперш сабе: я катаваў падсьледных, таму што хацеў катаваць. Яны ўсе былі ўпэўненыя, што так, і толькі так можна выканаць свой абавязак. І чым страшней, чым брудней гэта рабілася, тым часьцей яны думалі пра сябе: які ж я непахісны герой, і на што толькі я не іду дзеля сваёй краіны. Гэта вам не ракеты ў космас запускаць. Ракеты любы дурань запусьціць. Ты от паспрабуй, як я, кожны дзень у крыві ды крыках. Гэта табе не чысьценькімі рукамі паперкі перакладаць. Тожа мне, беленькія. Дзе б вы былі, беленькія, каб мы чорненькімі не былі тут дзеля вас.

Я казала сваёй былой каляжанцы: «Дык калі вы баіцеся, чаго туды ідзяце? Столькі нэрваў за сьмешныя грошы. Адмоўцеся, ды ўсё». Яна мне адказвала: «Хіба я толькі гэтага баюся? Я і працаваць кожны дзень баюся. Мне што, ад усяго адмаўляцца?» Я тлумачыла другой: «Вам не дзяржава плаціць грошы, а людзі, падаткаплатнікі. Дзяржава вам ня цар, а слуга, і мы маем права патрабаваць ад яе справядлівасьці і сумленьня». Яна расьсьмяялася. У трэцяй я не пыталася нічога, бо я ведаю, што ў маленькіх гарадах і вёсках сапраўды ня трэба нічога фальсыфікаваць. Усё адбываецца само.

Для чаго я гэта ўсё пішу. Для таго, каб мы зразумелі: у нас ня будзе іншых выбарчых камісій. Мы не дагрукаемся да іх чальцоў ніякімі словамі. Яны будуць стаяць насьмерць, баронячы свае пасады, свае выгоды, сваё спакойнае жыцьцё тут і цяпер. Асабліва калі яны будуць разумець, а яны ўжо гэта разумеюць, што за ўкіды бюлетэняў і прыпіскі давядзецца адказваць, калі яны раптам прызнаюцца, пакаюцца і перастануць супрацоўнічаць з уладай.

Што нам рабіць? Ведаць свайго ворага і ня мець надзей на тое, што ён зьнікне. Мацнець і пашырацца.

Спакойна, але няспынна рабіць сваю працу: выхоўваць свабодных і сумленных дзяцей, нічога і ніколі не фальсыфікаваць самім пад любым, нават самым сьвятым, соўсам, падымаць і пашыраць сваю мову, ведаць сваю гісторыю і культуру, адчуваць сябе гаспадаром сваёй зямлі, несьці гэта адчуваньне далей, перадаваць з рук у рукі, уключацца ў грамадзкі рух, не баяцца і не схіляць галавы. …

Безупынна, спакойна і цьвёрда, без залішніх патасных словаў і заклікаў да сумленьня і справядлівасьці, казаць сваім родным і знаёмым, якія бяруць у гэтым удзел: «Гэта фальсыфікацыі. Гэта нічым немагчыма патлумачыць. Ты парушаеш закон». Яны не паверaць, але яны будуць ведаць, што ня маюць падтрымкі.

Гэта надзвычай доўгі шлях. Іншага, на жаль, я ня ведаю.

Ганна Севярынец
"Радыё Свабода"

РЭХА

ВЫБАРАЎ НЯМА. АЛЕ ВЫБАР — ЁСЦЬ

На мінулым тыдні краіна перанесла хваробу, якая афіцыйна завецца выбарамі. І многія перажываюць пасля яе ўскладненні: кагосьці не адпускае галаўны боль і сусветнае расчараванне, у некага круціць пальцы ад падтасоўвання лічбаў у пратаколах, пячэ рукі ад укідаў бюлетэняў, а некага спальваюць згрызоты сумлення.

Як бы ні было, наступствы ад «вакханаліі» адчуваюць усе, хто прама ці ўскосна браў у ёй удзел. Так, некалькі назіральнікаў вымушаныя былі звяртацца па медычную дапамогу наўпрост на выбарчых участках: у аднаго скокнуў ціск, у другой не вытрымалі нервы… З якімі праявамі «паствыбарчага сіндрому» сутыкнуліся чальцы камісій і галоўныя арганізатары гэтай ліхаманкі, сказаць цяжка, але і для іх яна не прайшла бясследна. Я асабіста ведаю чалавека, які быў сябрам камісіі, і пасля ўсяго, што адбылося, прызнаўся, што яму сорамна за ўдзел у гэтым.

Напачатку ён яшчэ спрабаваў апраўдвацца, што ў яго не было выбару — проста паставілі перад фактам. Яму не хацелася губляць працу ў сталым узросце, псаваць адносіны з кіраўніцтвам… Але, паслухайце, хіба пра адсутнасць выбару тут гаворка? Для мяне ў гэтай сітуацыі выбар якраз відавочны — нежаданне супрацоўнічаць і змагацца за свае правы.

Хіба шмат знойдзецца злодзеяў, якія прызнаюцца, што рабілі злачынства дзеля самога злачынства? Часцей за ўсё злачынцы знаходзяць сабе апраўданне, спасылаюцца на абставіны… Хіба большасць даносаў на сяброў і суседзяў у 1930-х гадах пісалі проста дзеля таго, каб ім нашкодзіць? Не, даносчыкі хацелі адвесці бяду ад сябе. Ну і заадно завалодаць суседскім дабром — усё адно ж прападзе.

Канешне, мяне можна папракнуць у занадта жорсткіх параўнаннях. Але, па-першае, якая розніца, пад які артыкул Крымінальнага кодэкса трапляе злачынства? Яно ўсё адно застаецца злачынствам. Па-другое, ніхто не ў стане даць адказ, на што можа пайсці чалавек, прыціснуты страхам. Сёння ён фальсіфікуе выбары, а заўтра можа пайсці пісаць даносы.

Менавіта страх — тое пачуццё, якое ў нас узрошчвалі не адно пакаленне і ад якога мы так і не здолелі пазбавіцца, жывучы ў незалежнай краіне. Ад таго і «выбары», і шмат якія яшчэ працэсы ў нашай дзяржаве з году ў год адбываюцца па нязменным сцэнары. Страх згубіць нагрэтае месца і добры заробак прымушае людзей марнаваць жыццё на ненавісных працы. Страх застацца ў адзіноце прымушае жанчын цярпець хатні гвалт. Страх быць раструшчаным сістэмай прымушае моўчкі парушаць закон дзеля ўмацавання гэтай сістэмы. І самае непрыемнае, калі ўзнікае стакгольмскі сіндром, і ахвяры пачынаюць апраўдваць сваіх катаў.

Вось толькі парадокс у тым, што той, хто баіцца, прайграе пры любым раскладзе. Сістэма ўсё гэтак жа будзе падмінаць баязліўца пад сябе, гвалтаўнік усё гэтак жа будзе чыніць здзек з маўклівай ахвяры, працадаўца будзе пагарджаць працаўнікам, які баіцца заявіць пра свае правы.

Бо навошта нешта мяняць, калі ўсіх усё задавальняе? Але, як пісаў Караткевіч, Бог даў беларусу дзюбу не для таго, каб ён пішчаў. І, пагатоў, галава дадзеная кожнаму з нас не толькі для таго, каб насіць капялюш і пры нагодзе хаваць яе ў пясок. А перадусім — каб думаць і рабіць выбар.

Бо нават калі ў краіне няма сапраўдных выбараў як формы ўдзелу грамадзян у грамадска-палітычным жыцці дзяржавы, кожны ў стане зрабіць выбар для сябе: баяцца ці не, казаць праўду ці маўчаць, удзельнічаць у злачынстве ці выкрываць яго, заставацца сумленным чалавекам ці пераходзіць на бок пануючага зла.

Ёсць усяго некалькі выпадкаў, калі можна казаць пра адсутнасць выбару: калі пазбаўлены розуму і дзеяздольнасці ці калі знаходзішся ў магіле. Але ж нас з вамі гэта не тычыцца?

Дзіяна Серадзюк
"Новы Час"

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч
Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.
Падпісана да друку 30.11.2019 у 18.40
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.
Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.